

LAKIALOITE 73/2014 vp

Laki kivihiilen haittaverosta sekä laki uusiutuville energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain 23 ja 25 §:n ja sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa ehdotetaan, että kivihielelle asetetaan erillinen vain kivihiiltä koskeva kivihiilen haittavero, joka olisi 7,00 euroa/tonni. Lisäksi ehdotetaan, että vuoden 2013 alusta voimassa

olleet turpeen verotuksen kiristämiskäytökset peruutetaan ja puun syöttötariffin eli muuttuvahintaisen tuotantotuen ehdot palautetaan vuoden 2012 tasolle.

PERUSTELUT

Osana vaalikauden 2007—2011 suurta energia-pakettia eduskunta hyväksyi puulla tuotetulle sähkölle ns. muuttuvahintaisen tuotantotuen. Lain tarkoituksena on varmistaa energian tuottajalle puulle kilpailukykyinen hinta sen tärkeimpään kilpailijaan, turpeeseen, verrattuna. Lain mukaan päästöoikeuden hinnan perusteella muuttuvaa tuotantotukea voitiin maksaa enimmillään 18 euroa/MWh, kun kolmen kuukauden päästöoikeuden markkinahinnan keskiarvo on enintään 10 euroa/tonni.

Tuen määrä laski asteittain päästöoikeuden hinnan noustessa niin, että tuki loppui päästöoikeuden hinnan yltyessä 23 euroon/tonni. Uudistus johti käytännössä toivottuun kehitykseen. Puun ja turpeen yhteisseoksen kilpailukyky parani tuntuvasti kivihieleen nähden. Kivihiilen käyttö supistui vuonna 2012 merkittävästi.

Talouden taantumien ja laman seurauksena päästöoikeuksien hinnat ovat kuitenkin olleet reippaassa laskussa. Viimeisen vuoden aikana hintataso on vaihdellut välillä 4,5—7 euroa/MWh. Talousarvioaloitteen jättöaikaan syyskuun loppupuolella vuonna 2014 hintataso on 5,75 euroa/MWh. Jo pelkästään tämän päästöoikeuksien hintatason laskun seurauksena kivihiilen kilpailukyky on parantunut erittäin merkittävästi.

Kotimaisten bioenergiavaihtoehtojen kilpailuaseman muutokseen on ollut perusteltua reagoida kuluneella vaalikaudella. Kokoomusjohtoinen hallitus reagoi kuitenkin tarpeeseen nähdessä täysin päinvastaisesti. Hallitus kiristi turpeen verotusta merkittävästi eli 1,9 eurosta/MWh 4,9 euroon/MWh vuoden 2013 alusta. Turpeen veron noustessa puun muuttuvahintais-

ta tukea laskettiin vastaavassa suhteessa. Enimmillään leikkaus on 18 eurosta/MWh aina 13 euroon/MWh.

Ratkaisujen lopputulos on, että puuta ja turvetta käyttävien energiayhtiöiden raaka-ainevertailussa puun ja turpeen yhteisseoksen hinta nousi erittäin merkittävästi juuri silloin, kun kivihiilen hinta puolestaan romahti. Tämä on johtanut siihen, että useat suomalaiset energialaitokset, jotka jo ennättivät vähentää kivihiilen käyttöä, ovat palanneet sen käyttöön. Monissa laitoksissa ollaan valmistautumassa sen käyttöön. Kivihielestä luopumisen sijaan Suomi jatkaa ja on osin jopa siirtymässä tukevammin kohti hiilenmustaa energiapolitiikkaa.

Suomi iskee korville kotimaista työtä ja omavaraista energiaa. Puun ja turpeen vero- ja tukikohtelu on täysin nurinkurinen ja väärä. Vuoden 2013 alusta voimassa olleet turpeen verotuksen kiristämiskorjaukset ja puun syöttötariffin eli muuttuvahintaisen tuotantotuen ehdot on palautettava sille tasolle, jossa ne olivat vielä vuonna 2012.

Turpeen veron alentaminen vuotta 2013 edeltäneelle tasolle tarkoittaisi sen alentamista 3 eurolla/MWh eli nykyisestä 4,9 eurosta/MWh tasolle 1,9 euroa/MWh. Tämä supistaisi turpeesta saatavia verotuloja noin 24 miljoonaa euroa. Vastaavasti metsähakkeella tuotetun sähkön syöttötariffin enimmäismäärän korottaminen 5 eurolla/MWh (13 euroa/MWh -> 18 euroa/MWh) lisäsi määräraharavetta noin 24 miljoonalla eurolla. Talousarvioesityksessä budjetoidun 60,2 miljoonan euron sijaan määräraharavetta olisi noin 24 miljoonaa euroa. Yhteensä reformin kustannusvaikutus olisi 48 miljoonaa euroa.

Keskusta rahoittaisi turpeen veron kevennyksen ja puun syöttötariffin korottamisen osin kiristämällä kivihiilen veroa. Parantamalla kotimaisten vaihtoehtojen kilpailukykyä ja heikentämällä samanaikaisesti maailmalta, erityisesti Venäjältä, tuotavan kivihiilen kilpailukykyä voidaan saavuttaa toivottu lopputulos, jossa kotimainen energiatuotanto ohittaa kilpailukyvyllään kivihiilen. Näin toimimalla parannetaan sekä vaihtotasetta että kotimaista työllisyyttä.

Kivihiilen verotaso on hallituksen esityksen mukaisesti nousemassa nykyiseltä tasolta 132,71 euroa/tonni sisältäen huoltovarmuuskannan tasolle 154,42 euroa/tonni. Tilastokeskuksen energiatilastojen mukaan kivihiilen kulutus vuonna 2012 oli 3 554 000 tonnia. Mikäli kivihiilen kulutus olisi vuonna 2015 samalla tasolla kuin se oli vuonna 2012, saavutettaisiin noin 25 miljoonan euron lisäverokertymä, kun kivihiilen hiilidioksidiveroa nostettaisiin lisää 6,99 euroa/tonni eli tasolle 161,41 euroa/tonni.

Nykyisen lainsäädännön mukaan kivihiilen verotus vaikuttaa kuitenkin myös muiden energialähteiden verotukseen, koska energiaverojärjestelmä perustuu energialähteiden hiilen sisältöön (HE 147/2010 vp). Näin ollen erityisesti kivihiilen kilpailukykyä heikentävä haittaverotus tulee toteuttaa yksinomaan kivihiileen kohdistuvana lisäverona siten, että sillä saadaan kerättyä 25 miljoonan euron tuottokertymä.

Tämä tarkoittaa, että kivihieille on asetettava erillinen vain kivihieiltä koskeva verorasite. Aloitteessa ehdotetaan, että kivihieille asetetaan erillinen vain kivihieiltä koskeva kivihieiden lisävero, joka olisi 7,00 euroa/t. Tilastokeskuksen energiatilastojen mukaan kivihieiden kulutus vuonna 2012 oli 3 554 000 tonnia. Mikäli kivihieiden kulutus olisi vuonna 2015 samalla tasolla kuin se oli vuonna 2012, saavutettaisiin noin 25 miljoonan euron lisäverokertymä, kun kivihieiden kohdistettaisiin noin 7 euron/tonni lisävero.

Jäljelle jäävä 25 miljoonan euron osuus kotimaisten energiamuotojen kilpailukykyyn palauttavasta reformista rahoitetaan puolestaan siten, että kotimaisesta tuotantoketjusta sekä suoraan että välillisesti kertyvien ansio- ja pääomatulojen verokertymä kasvaisi, jos hakkeen ja turpeen tuotantomäärät lisääntyvät. Lisäksi tällä tavalla saataisiin syntymään työpaikkoja työttömyydestä voimakkaasti kärsiville alueille, mikä puolestaan vähentäisi työttömyysmenojen tarvetta.

Yhden uuden työpaikan voi arvioida parantavan julkisen talouden tilannetta noin 20 000 euroa vuositasolla. Tästä 50 % syntyy lisääntyvistä verotuloista (ansiotuloverojen ja arvonlisäverojen kasvanut tuotto sekä suurempi sosiaaliva-

kuutusmaksukertymä). Loppu julkisen talouden kohentuvasta tilanteesta selittyy puolestaan sillä, että sosiaaliturvamenot alentuvat (työttömyysturva, asumistuki, toimeentulotuki).

Mikäli kotimaisia energialähteitä suosiva reformi toisi turpeen ja hakkeen koko tuotantoketjuihin vähintään 1 250 uutta lisätyöpaikkaa suomalaisille, olisi tällä katettu 25 miljoonan euron puuttuva rahoitustarve, kun asiaa katsotaan koko julkistalouden näkökulmasta eikä vain valtioneu-

louden kannalta. Uusien työpaikkojen potentiaali voi olla todellisuudessa paljon suurempikin. Keskustan mielestä kotimaisten hakkeen ja turpeen käytön lisäämisen todellinen työllisyyspotentiaali on vielä tuntuvasti tätäkin suurempi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

kivihiilen haittaverosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Sen lisäksi, mitä säädetään sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetussa laissa (1260/1996), peritään kivihiilestä haittaverona 7,00 euroa/tonni.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

2.

Laki

uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain 23 ja 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *muutetaan* uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain (1396/2010) 23 §:n 2 momentti ja 25 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 687/2012, seuraavasti:

23 §

Tavoitehinta ja muuttuva tuotantotuki

taan päästöoikeuden hinnan mukaan muuttuvaa tuotantotukea enintään 18 euroa megawattitunnilta.

Syöttötariffijärjestelmään hyväksytyssä metsähakevoimalassa tuotetusta sähköstä makse-

25 §

Syöttötariffi

kiarvo on enintään 10 euroa. Syöttötariffi laskee tasaisesti markkinahinnan keskiarvon noustessa, ja sitä ei enää makseta, kun markkinahinnan keskiarvo nousee 23 euroon.

Metsähakevoimalassa tuotantotukeen oikeutavasta sähkön tuotannosta maksetaan syöttötariffina 18 euroa megawattitunnilta, kun kolmen kuukauden päästöoikeuden markkinahinnan kes-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

3.

Laki

sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1260/1996) liitteen verotaulukko 2, sellaisena kuin se on laissa 1132/2013, seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.
Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

VEROTAULUKKO 2

Liite

Tuote	Tuoteryhmä	Energiavero	Huoltovarmuusmaksu	Yhteensä
Sähkö snt/kWh				
- veroluokka I	1	2,24	0,013	2,253
- veroluokka II	2	0,69	0,013	0,703
Mäntyöljysnt/kg	3	22,12	0	22,12
Polttoturve euroa/MWh	4	1,90	0	1,90

Helsingissä 4 päivänä marraskuuta 2014

Kimmo Tiilikainen /kesk
Mikko Alatalo /kesk
Sirkka-Liisa Anttila /kesk

Lasse Hautala /kesk
Antti Kaikkonen /kesk
Timo Kalli /kesk

LA 73/2014 vp — Kimmo Tiilikainen /kesk ym.

Anne Kalmari /kesk
Elsi Katainen /kesk
Inkeri Kerola /kesk
Esko Kiviranta /kesk
Katri Komi /kesk
Timo V. Korhonen /kesk
Seppo Kääriäinen /kesk
Paula Lehtomäki /kesk
Jari Leppä /kesk
Mika Lintilä /kesk
Markus Lohi /kesk
Eeva-Maria Maijala /kesk
Aila Paloniemi /kesk
Mauri Pekkarinen /kesk
Terhi Peltokorpi /kesk

Arto Pirttilahti /kesk
Tuomo Puumala /kesk
Antti Rantakangas /kesk
Juha Rehula /kesk
Eero Reijonen /kesk
Markku Rossi /kesk
Simo Rundgren /kesk
Mikko Savola /kesk
Juha Sipilä /kesk
Ari Torniainen /kesk
Tapani Tölli /kesk
Mirja Vehkaperä /kesk
Anu Vehviläinen /kesk
Laila Koskela /ps